СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 246. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 22. жовтня, 1928. VOL. XXXVI. No. 246. Jersey City, N. J., Monday, October 22, 1928. THREE CENTS.

АМЕРИКА НЕ МІШАЄТЬСЯ ДО РЕПАРАЦІЙ

НЕ ВОЗЬМЕ ОФІЦІЯЛЬНОЇ УЧАСТИ В НАРАДАХ НАД ОЗНАЧЕННЯМ ОСТАТОЧНОЇ РЕПАРАЦІЙНОЇ КВОТИ. АЛЕ І НЕ ЗАБОРОНИТЬ АМЕРИКАНСЬКИМ БАНКАМ МАТИ СВОГО ПРЕДСТАВНИКА НА НАРАДАХ.

ВАШИНГТОН, 19. жовтня. — Офіціяльно подають, що вашингтонський уряд не одержав досі від нікого офіціяльного запрошення до участи в нарадах Англії, Франції і инших держав в справі німецьких репарацій. Уряд подає, що не буде брати ніякої участи в тих нарадах, але і не заборонить американським банкирам мати на них своїх представників.

Становище уряду важко зрозуміти. Бо при репараціях ходить о інвестицію бондів в сумі 4 білїонів. Ті німецькі бонди мали би бути спродані головно в Америці, а в таких випадках банкирі інформуються за кождим разом в першу чергу у Вашингтоні, чи їм входити в того рода бизнесові трансакції, чи ні.

З другого боку подають, що американські банки висилають таки своїх заступників та що ними будуть ґенеральний агент Паркер Ґилберт і Овен Д. Йонг, себто ті самі, що були співавторами пляну Доса.

СМИТ АТАКУЄ РЕПУБЛИКАНСЬКИЙ УРЯД.

ЗА ЙОГО НЕЗДАРНІСТЬ І ТОЛЕРОВАННЯ КОРУПЦІЇ. ГОВОРИТЬ ДО 7,000 СЛУХАЧІВ.

ШИКАГО, 19. жовтня. — Коли Смит переїзджав вулицями міста, справили йому десятки тисяч людей неменьшу овацію як в Сен Луїс. А коли вийшов на трибуну в 131 Інфантрі Арморі Гол, оплески тревали понад 5 мінут.

Більшу частину своєї промови присвятив Смит атакам, зверненим проти републиканської адміністрації за її нафтові скандали та за гроші, які побрала републиканська партія, а які походили з хабарницьких жерел.

КУЛИДЖ ПРО ОБЄДНАНУ І БАГАТУ НАЦІЮ.

ВИГОЛОШУЄ СВЯТОЧНУ ПРОМОВУ ПРИ ПОСВЯЧЕННЮ ПОЛЯ БИТВИ В ФРЕДЕРИКСБУРҐ І ОКОЛИЦІ, ДЕ МАЮТЬ СТАНУТИ РІЖНІ ПАМЯТНИКИ. ПІДНОСИТЬ, ЩО ПРОЛЯТА КРОВ ОБЄДНАЛА НАЦІЮ І ЗРОБИЛА ЇЇ НАЙСИЛЬНІЙШОЮ НА СВІТІ.

ФРЕДЕРИКСБУРҐ, Вірджінія, 19. жовтня. — Президент Кулидж взяв участь у посвяченню тих місць, на яких згинуло в часі цивільної війни понад 100,000 жовнірів. Уряд видав досі $475,000 на їх прикрашення, а призначить ще більшу суму, щоби обгородити ті дорогі американському серцю місця і поставити на них памятники.

В своїй святочній промові през. Кулидж підніс, що тільки завдяки поляглим жертвам могла Америка так сильно обєднатись і з населення о 31 міліонах в 1860 р. зрости до 118,000,000, а з маєтку о $16,000,000,000 зрости до $350,000,000,000. През. Кулидж дав заразом пізнати, що теперішні благодати треба в великій мірі завдячувати републиканській партії і її розумній адміністрації. Бо тільки завдяки їй Америка з довжника стала вірителем, вижичивши $10,000,000,000, а інвестувавши приватною дорогою в чужих краях аж $25,000,000,000.

ГИКМЕН ПОВІШЕНИЙ.

ДЕРЖАВСЯ ВЕСЬ ЧАС ДОБРЕ, АЛЕ ПІД ШИБЕНИЦЕЮ ЗЕМЛІВ. КАЯВСЯ І ПРИЗНАВАВ КАРУ СЛУШНОЮ.

СЕН КВЕНТИН, Каліфорнія, 19. жовтня. — Сьогодня о год. 10.10 рано повішено Вилієма Едварда Гикмена, 20-літнього хлопця, що в грудні минулого року звабив 12-літну дівчинку Меріон Паркер, забив її, а тіло покраяв і віддав її батькови, від котрого взяв $1,500 відступного. Батько приніс гроші на умовлене місце, бо думав, що застане дитину живою.

Подія та потрясла цілу Америку. Приловлений Гикмен признався до злочину і подав, що хотів дістати гроші, щоби піти до каледжу.

ХОЧУТЬ ДОБУТИ НАЗАД ВТРАЧЕНІ МІЛІОНИ.

МЕЙОР ВОКЕР ПОРОБИВ КРОКИ, ЩОБИ МІСТО ДІСТАЛО ВІД ГРЕФТЯРІВ $10,000,000, ЯКІ ВТРАТИЛО З ПРИВОДУ ОШУСТВ ПРИ БУДОВІ КАНАЛІВ.

НЮ ЙОРК, 19. жовтня. — Президент дільниці Квінс Конолі є вправді у вязниці за ошуства, яких допустився при будові міських каналів, а головний ґрефтяр Филипс вже помер, але місто потерпіло десятки міліонів, а нема кому їх звернути. Тому саме мейор Вокер наказав поробити головному міському адвокатови судові кроки, щоби покрити шкоди міста з маєтку засуджених.

ЕКЕНЕР НА СНІДНАНЮ В КУЛИДЖА.

ПОТІМ ВІДВІДУЄ ГУВЕРА І НАЗИВАЄ ЙОГО СПАСИТЕЛЕМ НІМЕЧЧИНИ.

ВАШИНГТОН, 19. жовтня. — Др. Ґуґо Екенер, командант Графа Цепеліна, був на сніданню в Білім Домі разом з офіцирами, що брали участь в перелеті через океан. Разом з тим витали його члени кабінету і визначні дипльоматичні представники.

Др. Екенер зложив рівнож візиту Гуверови. Гувер говорив при тій нагоді про вагу авіяції, яка зближує народи, а др. Екенер подякував йому як „спасителеви Німеччини" за ту допомогу, яку дістала Німеччина з Америки за посередництвом Гувера.

НІҐРИ ПРОТИ ГУВЕРА.

ГОЛОВНИЙ НІҐЕРСЬКИЙ ЩОДЕННИК КАЖЕ ГОЛОСУВАТИ ПРОТИ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ.

ШИКАҐО, 19 жовтня. — „Ди Шикаґо Дефендер", головний ніґерський часопис, що має 160,000 передплатників, виступає проти републиканців як гіпокритів і біґотерів і не радить ніґрам голосувати на републиканських кандидатів.

АМЕРИКАНЦІ В СОБОРІ СВ. ПЕТРА.

Ґазета „Пополо ді Італія" повела кампанію проти допущення в собор св. Петра чужинців-туристів. Особливо рішуче вона виступає проти Американок, котрі в соборі пудруються, мажуться, сідають на сходах вівтарів та пишуть на підложах посвячених статуй любовні листи. А недавно ґрупа Американок обернула поруча сходів до проповідальниці в ховзанку. Веселі Американки сідали верхи на поруча і з реготом спускалися вниз.

ТРОХИ НЕ ПОХОВАЛИ СОННУ БАБУНЮ.

В Берліні мали ховати 98-літню жінку. Коли скінчили похоронну відправу й хотіли вже закривати віком труну, несподівано „мертва" підвелася. Бабуся дуже розгнівалася та відразу почала сварити на своїх кревних, що хотіли поховати її, коли вона спала кріпким сном.

ЗАГИНУЛО 25 РОБІТНИКІВ.

В околицях Парижа закінчували будову сімповерхового будинку. Робітники вже викінчували внутрішнє урядження дому, коли він несподівано завалився. Під руїнами його залишилося 25 робітників. Думають, що всі вони загинули під купою цементу, цегли та залізних брусів. Військо, поліція та жандарми розкопують румовище, сподіваючися знайти декого з робітників живим.

ЩЕ ПРО УКРАЇНІЗАЦІЮ.

У Харкові знову розпочалася перевірка знання української мови службовцями радянських установ. Тим, що не будуть знати української мови, грозять звільненням з посад. Таксамо скидають з ріжних установ та крамниць вивіски, що написані лише московською мовою.

ГРАБІЖНИКИ ВКИНУЛИ ОГРАБОВАНОГО У НІЯҐАРСЬКИЙ ВОДОПАД.

Містер Рот з Алентавн, Пенсилвенія, зістав ограбований бандитами на Зеленім Острові, що знаходиться біля Ніяґарського водопаду. Ограбувавши Рота на 27 долярів, бандити кинули його у вир водопаду. Але в тому місці струя води не дуже сильна, тому Ротови пощастило дібратися до берега.

ЧУДЕСА.

На Волині розійшлася була чутка, що в однім селі у якогось селянина відновився старий образ Богоматери. З усіх усюдів стали до того селянина стягатися люди, щоби той образ побачити і помолитися до него. Щасливий селянин впускав до хати перед ікону тільки таких, що йому за сю ласку заплатили. Люди платили і не жалували, бо бачили власними очима, що ікона справді відновлена. По якімсь часі стара ікона відновилася ще в иншім селі. Далі тих відновлених образів ставало щораз більше в ріжних сторонах Волині. До всіх тих образів пхалися побожні, а власники образів добре заробляли. Відновленими образами зацікавилася також поліція. Показалося, що хитруни вичищували старі й брудні ікони нафтою та голосили, що ікона сама відновилася.

З ОБЄДНАННЯ.

—o—

РІЧНЕ ЗАСІДАННЄ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОБЄДНАННЯ ВІДБУДЕТЬСЯ В СЕРЕДУ, ДНЯ 24. ЖОВТНЯ, 1928 Р., О ГОД. 2. ПОПОЛУДНІ В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.: 1. NEWARK AVE., CHAMBER OF COMMERCE BLDG., ROOM 502.

ПОДРУЖЖА Й ВІЙСЬКО У ПОЛЬЩІ.

Хто не відслужив у війську, або не був звільнений від цієї служби, не мав права женитися. Тепер польське правительство скасувало цю заборону. Дозвіл на шлюб мусять мати тільки ті, що саме служать у війську, або є зачислені до війська. Подружжа не дає права до ніяких військових полекш. Жонатий не має права домагатися, щоби йому військову службу відложено, або щоби в часі служби його жінка діставала які підмоги.

МАТЕРІЯЛИ ПРО КОЦЮБИНСЬКОГО.

За рік своєї роботи Київська філія Інституту Шевченка зібрала дуже цінні матеріяли про Коцюбинського. Серед них багато світлин, початку 90-х років, коли Коцюбинський працював у комісії для боротьби з фільоксерою, листування Коцюбинського з Чернявським та иншими письменниками й усі листи Коцюбинського до його дружини, які незабаром вийдуть окремою збіркою.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ МУЗЕЙ.

Найближчого часу в Харкові відкриється Центральний Літературний Музей, що матиме завдання зібрати ілюстровані й документальні матеріяли про передреволюційну й пореволюційну українську літературу.

СІЛЬСЬКИЙ ТЕАТР.

До Києва повернувся Сільський Театр, що закінчив роботу за пляном до 1-го жовтня. За це літо театр одвідав 15 сіл Київської округи, де влаштував 30 вистав. Цими виставами театр обслужив 12,000 людности. 600 наймитам і незаможникам театр дав змогу відвідати вистави безкоштовно. Майже перед кожною виставою театр улаштовував доповіді про мистецьку роботу на селі й про значіння Сільського Театру в цій роботі. Усі вистави театру мали величезний успіх.

ВСЕУКРАЇНСЬКА ШКОЛА ЦИВІЛЬНОЇ АВІЯЦІЇ.

Найближчими часами в Харкові всеукраїнська рада ТСО-Авіяхему відкриває всеукраїнську центральну школу цивільної авіяції для підготування інструкторів авіяспорту, а також летного складу для військової та цивільної авіяції.

ВІДНОСИНИ В СВЕНТОКШИЖСЬКІЙ ТЮРМІ.

Як повідомляє один варшавський часопис, у свентокшижській тюрмі веде 500 вязнів голодівку для попертя домагання в напрямі поправи невиносимих відносин, пануючих у цій тюрмі. Влада відповіла на це висланням більшої кількости лікарів для штучного відживлювання голодуючих.

ШКОЛА ПРОДАЄТЬСЯ НА ЛІЦИТАЦІЇ.

Гамбурґський суд зарядив ліцитаційну продаж американського корабля, який був морською школою. Продають його, щоби дістати гроші на виплату коштів утримання команди. Цей корабель відплив з Бостону в липні з 119 учнями. Багато учнів полишили його ще у Франції. Це й привело школу до банкротства.

ПЕРШИЙ СМЕРТЕЛЬНИЙ ВИРОК В ІТАЛІЇ ЗА 70 РОКІВ.

Перший судовий вирок смерти від часу створення обєднаної італійської держави видано тепер на основі закона, введеного Мусолінієм у 1926 році. Спеціяльний військовий трибунал засудив на кару смерти молодого Італійця Маджьоре, за вбивство двох фашистів. Вирок смерти мають виконати через розстріл на протязі 24 годин, коли король не помилує засудженого.

НІМЕЧЧИНА БУДУЄ СОБІ ЛІТАКИ В РОСІЇ.

Німецька соціял-демократична газета „Форвертс" друкує копію таємного договору, що підписаний 15. березня 1922 р. між німецьким військовим міністром та фірмою Юнкерс. Цим договором фірма зобовязується будувати в Росії літаки для німецької армії. Як відомо, версайський мировий договір забороняє Німеччині будувати військові літаки.

РАДЯНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ПРЕДСТАВНИКА БОЙКОТУЮТЬ.

З огляду на те, що військові представники чужинецьких держав при латвійському уряді бойкотують радянського військового представника, уряд Латвії не запросив його на маневри армії. Цим уряд хоче уникнути того, що вже раз було, коли жаден з чужинецьких військових представників не прийшов на свято військової школи, коли вони довідалися, що туди запрошено большевицького военного аташе при латишському уряді.

ХОЧУТЬ ЗМІНИТИ ЗАКОН ПРО НАТУРАЛІЗАЦІЮ.

Заступник міністра праці Кук говорить, що міністерство праці внесе до конґресу проєкт нового закона про набуття горожанства жінками натуралізованих горожан. Згідно з новим проєктом жінки натуралізованих горожан будуть набувати своє горожанство автоматично, після того, як чоловіки стануть горожанами Злучених Держав.

ЩУРІ СКОРШЕ ПОВТІКАЛИ НІЖ ЛЮДЕ.

В Кренмер, Ман., перевернувся в ночи з 29. на 30. вересня елеватор, що палежав до Юнайтед Ґрейн Ґроверс. В елеваторі було 30,000 бушлів пшениці і 500 бушлів ячменю. Коли елеватор зачав тріщати, люде кинулися випускати з него збіжа, однакож на стації було тільки два порожні вагони. Їх наповнено около 11 години. Щурі вивтікали з елеватора в 9 годині. В 12.30 елеватор перевернувся напоперек дороги так, що верх його полетів 200 стіп. Пшениця засипала дорогу на 12 стіп грубо.

РОБІТНИКІВ ВИКИДАЮТЬ З ФАБРИК

В НІМЕЧЧИНІ ЗВІЛЬНЯЮТЬ СОТКИ ТИСЯЧ РОБІТНИКІВ З ФАБРИК СТАЛЕВОЇ ІНДУСТРІЇ. СПОДІВАЮТЬСЯ, ЩО ДО ЗАГАЛЬНОЇ РОБІТНИЧОЇ КРІЗИ НЕ ДІЙДЕ.

БЕРЛІН, 19. жовтня. — В рурськім промисловім районі на протязі останніх шістьох місяців панував серед робівництва спокій. Але тепер там знову заноситься між робітниками та фабрикантами на нову боротьбу.

210,000 робітників сталевої індустрії одержали попередження, що з кінцем жовтня вони будуть звільнені з робіт. Саме тепер кінчиться час, на який був підписаний в Рурі між робітниками та фабрикантами колективний договір. При новім договорі робітники мають домагатися підвишки платні.

Сподіваються, що до гострої крізи не дійде, бо саме тепер в Дисельдорфі розпочинаються між робітниками та фабрикантами переговори між робітниками та фабрикантами в справі вироблення нового договору. В тих переговорах візьме участь державна розємча комісія, рішенню якої мусять підчинитися обидві сторони.

СПОДІВАЄТЬСЯ ВІДНОВЛЕННЯ МОНАРХІЇ В РОСІЇ.

„ЦАР" КИРИЛО ЗАЯВИВ НА ПОХОРОНІ СВОЄЇ МАТЕРІ, ЩО В РОСІЇ МАЄ СКОРО ПРИЙТИ ДО ПОВАЛЕННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ВЛАДИ ТА ДО ВІДНОВЛЕННЯ МОНАРХІЇ. ЗАВОРУШЕННЯ НА УКРАЇНІ МОЖУТЬ СТАТИ ВАЗОЮ ДЛЯ ВІДБУДОВИ МОНАРХІЇ, ТАК КАЖЕ КИРИЛО.

КОПЕНГАҐА, 19. жовтня. — Поховано тут з царськими почестями бувшу російску царицю Марію. На похороні між иншими був і великий князь Кирило, що в 1923 році проголосив себе царем. В інтервю з кореспондентами заявив він, що сподівається скорого відновлення в Росії монархії.

Цей „цар" не вірить, що в Росії може утриматися република, або навіть парляментарна монархія. На його думку в Росії буде реставрована деспотична монархія.

Особливе значіння надає він тим заворушенням на Україні, що часом бувають там у звязку з недородом та із загальними харчовими затрудненнями.

ПЕРЕГОВОРИ ПРО РЕПАРАЦІЇ МІЖ ЧЕРЧІЛЕМ ТА ПОАНКАРЕ.

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЧЕРЧІЛ ПРИЇХАВ ДО ПАРИЖА ДЛЯ ПЕРЕГОВОРІВ У СПРАВІ ОЗНАЧЕННЯ РЕПАРАЦІЙ. ПЛЯН ДОСА БУДЕ ЗМІНЕНИЙ.

ПАРИЖ, 19. жовтня. — В Парижі відбулися довші наради премієра Поанкаре, Паркера, Ґильберта та англійського міністра скарбу Черчіла. На цих нарадах вирішалося питання про зменьшення німецьких репарцій, а також остаточне встановлення їх загальної суми.

Після нарад Поанкаре заявив, що дальші переговори в цій справі будуть провадитися між всіма правительствами, зацікавленими в рішенню репараційного питання.

НЕМА НАДІЙ, ЩО МЕК ДОНАЛД ЖИЄ.

ВІН МІГ МАТИ ЗАПАСІВ БЕНЗИНИ НАЙБІЛЬШЕ НА 35 ГОДИН, А ТОМУ ВЖЕ ДАВНО МУСІВ ПРИПИНИТИ СВІЙ ЛЕТ.

ЛОНДОН, 19. жовтня. — З моменту вилету до Европи Мек Доналда пройшло стільки часу, що на нього не могло вистарчити у нього бензини. Тому надій на те, що він жиє, вже ніхто не має. Хіба завдяки якомусь щасливому випадкови могло його виратувати якесь рибальське судно, або може осів він на землю в якійсь пустинній частині Шкоції.

Англійська прибережна сторожа пильно оглядає всі пустинні береги, але досі нічого не знайшла й нічого не чула про летуна.

ЦЕНЗУРА ПАРЛЯМЕНТСЬКИХ ПРОМОВ.

УГОРСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВНЕСЛО ДО ПАРЛЯМЕНТУ ЗАКОНОПРОЄКТ У СПРАВІ ЦЕНЗУРИ ПОСОЛЬСЬКИХ ПРОМОВ, ЩО ДАЮТЬСЯ ДО ПРЕСИ.

БУДАПЕШТ, 19. жовтня. — Сподіваються, що угорський парлямент ухвалить закон про цензуровання для преси промов, виголошених послами в парляменті.

Угорське правительство внесло на затвердження парляменту законопроект, по якому надається право голові парляменту забороняти ґазетам друкувати ті промови послів, які він визнає шкідливими для інтересів держави, чи підкопуючими авторітет правительства.

Таким чином угорська реакція вже дійшла до останньої межі, коли навіть парляментарні промови хоче цензурувати, щоби населення країни не могло довідатися про правдивий стан своєї держави та про працю уряду й парляменту.

ЧУМА В КИТАЮ.

НОВИЙ ВИБУХ ЧУМИ В КИТАЮ. ВЛАДА НЕ МАЄ НІ ЗАСОБІВ, НІ МЕДИКАМЕНТІВ ДЛЯ БОРОТЬБИ З НЕЮ.

ПЕКІН, 19. жовтня. — В місті Шенхо вибухла епідемія бубонної чуми. Це місто знаходиться в глухому куті Китаю й дістатися до нього важко.

Місто Шенхо і ціла провінція Чансі не має медичних засобів до боротьби з епідемією. Населення в страху тікає з міста, пораженого чумою, й тим розносить заразу по инших місцях.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Canada and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.60	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 3.75	На три місяці	$ 2.75

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИЧНІ ПРОГНОЗИ

Чим більше наближається день виборів, тим більше цікавляться люди питанням, як випадуть сі вибори. Цікавляться політики, для котрих вислід має жизненне значінне, спекулянти, які й з виборів роблять нагоду до грання; цікавляться й люди, які просто слідять за громадськими явищами й пробують своїх дослідів виставити на пробу через предсказуванне висліду.

Звідси воно йде, що перед такими важними виборами, як президіяльні, в Америці є богато ріжних угадувань їх висліду. З нюйорської біржі на Вол стріті подають, що спекулянти ставлять два-три рази стільки на виграну Гувера, як на виграну Смита. Майже кожда американська ґазета й політична організація має свою думку про те, хто виграє вибори. Инчі на прості догади не йдуть, а заводять ріжні пробні голосовання (так зване „стро вотінґ"). Висліди сих голосовань уже є кращим показчиком настрою суспільности, і тому цікаво булоби їм дещо приглянутися.

Одно таке пробне голосованне переводить тепер ліберальний нюйорський тижневик „NATION". Досі голоси, зібрані сею ґазетою, поділено ось так: Смит дістав 6,317; Томас (соціялістичний кандидат) 2,542; Гувер 2,526; Фостер (комуніст) 396. Кождий може відразу побачити, що се голосованне не дає ніякого образу публичної опінії в Злучених Державах. І дійсно се голосованне можна вважати мірилом настроїв тільки радикальних читачів ґазети „Нейшен".

Богато кращим показчиком настроїв буде пробне голосованне, заведене другим нюйорським тижневиком „THE LITERARY DIGEST". Се голосованне, в якому беруть участь міліони людий. Се голосованне тягнеться вже пять тижнів. За пять тижнів віддано всіх голосів 2,500 тисяч з верхом. З того числа Смит дістав коло 9 сот тисяч, Гувер коло 15 сот тисяч. Невеличке число розбито між кандидатів „третих" партій. Значить, Гувер мавби два рази більше шансів, як Смит.

Коли порівнати вислід пятого тижня голосовання, заряидженого сею ґазетою, з вислідами попередних тижнів, то на загал можна сказати, що розділ симпатій остається той самий. На загал, Гувер мав звичайно два рази стільки голосів, як Смит. При послідніи тижневім голосованню шанси Смита дещо поправилися, але у відношенню до Гуверової сили вони лишилися на тому самому місци.

Відомо, се все ворожби. Як випаде голосованне, наперед ніхто знати не може. Всеж таки цікаво буде відтак побачити, на скільки того рода пробні голосовання відбивають справдішний настрій громадянства та на скільки вони дають можливість угадувати остаточний вислід голосовання.

ВУЗКОЛОБІ ЗАГОРІЛЬЦІ

Ознакою культурної людини є її терпиме відношення до людини, що має инші переконання, яка на певну справу має свій власний погляд. Розумна й характерна людина завжди буде поважати свого чесного противника, хоч якаб велика ріжниця була в їх переконаннях.

Культурна людина ніколи не стане закидати свойому противникови шубравства, злодійства, перекупства і т. п. лише за те, що противник його має свої власні переконання та не так, як він, дивиться на певні справи та оцінює їх. Вона знає, що кожда людина має свій критичний розум і свій особистий погляд на ріжні справи.

Тому ми завжди бачимо, що культурні й цивілізовані противники, скажемо на полі політичному, релігійному, науковому тощо, ніколи не ставляться особисто один до другого вороже, а буває, що навіть приятелюють. Це тому, що чесна й характерна людина в свойому противнику бачить таксаме харатерну та чесну людину й ніколи не стане безпідставно закидати їй перекупство, шубравство, злодійство і т. п.

Людина, що сама легко міняє свої переконання після своїх особистих користий, завжди буде робити закиди користолюбивости характерним і чесним людям, які, коли й міняють свої переконання, то лише під впливом глибокого передумання та переоцінення своїх переконань, але ніколи в інтересах матеріяльних або лише ізза свого еґоїстичного „я". Людина, що не має власних ідейних мотивів в своїй праці, що лише працює там, де бачить свою власну користь, завжди обвинувачує в тому людей, які працюють ізза ідеї, і а свого національного, народного чи загально-людського обовязку.

Людина вузькопартійна, людина фанатична, яка живе лише почуттям, а не розумом, яка живе лише своїми власно-гуртковими вузенькими інтересами, ніколи не може зрозуміти ширших ідей та інтересів цілого свого народу, інтересів загально людських. Така вузколоба людина завжди буде бачити своїх гуртових та особистих ворогів у кождому, хто не належить до її гуртка, хто не затягнутий в ті самі шори обмежности та вузькозорости, в які затягнена вона. Ця людина стоїть нарівні з дикуном, який живе лише інстинктом, лише почуттям, а не розумом.

Кожен нарід, кожна нація має таких вузьколобих осібняків. Але серед одних їх подибується меньше, а серед инших більше. Ота кількість таких загорільців до загального числа людей ідейних, характерних і культурних творить, такби мовити, обличча народу, обличча нації. Скількиб той нарід, чи нація не гукав про свою культурність, про свою цивілізованість та якіб на це докази не давав, він нічого не осягне, коли в його суспільному життю будуть спостерігатися явища політичного, релігійного, партійного чи групового фанатизму, ненависті до людей та груп инших переконань.

Хто хоче скласти собі уяву про нашу українську іміґрацію в Америці, той нехай лише придивиться до того способу й характеру боротьби, що практикується тут нашими ріжними партійними, чи груповими проводирями. Нехай він лише загляне в ріжні „Щоденні Вісти", „Українські Вістники", „Січі" та инші українські ґазети, щоби прийти до дуже сумного висновку щодо культурности та цивілізованости нашого народа. Правда, це все ґазети певних сект: одна комуністичної, друга польонофільсько-католицької, а третя московсько-гетьманської, але й їх забагато для нашої убогої числом іміґрації. Попри них стоять ще півсекти, що ніколи не мають навіть свого сектантсько-фанатичного облича, а міняють його після того, „звідки вітер віє в дану хвилину". Але вони часами бувають не меньше фанатичні та загорілі, ніж справжні секти. Зате вони увесь час залишаються вузьколобими загорільцями в обороні „своїх переконань", яких часто вони й самі не розуміють.

Звичайно, годі думати про якесь радикальне очищення русла українського національного життя від цього намулу. Кажемо „намулу", бо справжня маса нашої іміґрації стоїть далеко від цих сект, які часто обмежуються гуртком в декількох душ, що кричать в імени мовчазної маси, яка лише здивовано дивиться на них та все не може второпати, від чийого імени ті загорільці гукають. Але наш народ не може й не має права залишитися пасивним. Він не сміє спокійно дивитися, як паплюжиться його національне імя ріжними вузьколобими загорільцями, а повинен щільнійше замикати свої лави навколо дійсно народних і національних своїх інституцій та груп, щоби на його пасивности не могли спекулювати ріжні політичні та партійно-гурткові вузьколобі „проводирі". Час вже давно національно-свідомій українській іміґрації стати до активного життя, щоби змити з українського національного імени той бруд некультурности і дикунства, що так старанно кидають на нього ріжні „робітничі", „соціялістичні", „оборончеські" та взагалі „високо-політичні" діячі.

НАЙНОВІЙШІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ПЧОЛИ І ПАСІКУ.

Мій покійний дідо мав велику пасіку, з котрої річно продавав меду на 300—400 ринських. То й не диво, що він навчив і своїх синів ходити коло пчіл. По дідовій смерти двох з них мали гарні пасіки. Мій батько не тримав пчіл, бо не мав часу за ними доглядати. Хоч які розумні та робучі пчоли, але й вони потрібують пильного хазяйського догляду.

Малим хлопям я бавився зі стриєвим сином, який був на рік старшим від мене. Стрий знав, що я не робив жадних збитків, тому дозволяв мені вступати до пасіки та нераз він давав мені меду на хліб. Тому я завжди бував на пасіці з сином стрийка, але нераз доводилося нам тікати звідти, коли були пчоли люті.

В пасіці було ліжко, на якому деколи старий спав, а ми любили там в день лежати та бавитися. Але, як я вже сказав, нераз нас викурювали звідти пчоли. Іноді я бачив, як старий надівав на голову сітку, а у мого стриєчного брата бачив опухи попід очима. Так його так пчоли пожалили. Нераз і моїй потилиці діставалося від жала пчоли, як не встиг на час втікти з пасіки.

Я мав нераз добру лекцію від пчіл, так, що вже наперед вгадував, коли вони були злі, й тому скорше забирався з пасіки, щоби не дісталося моїй потилиці від них.

Я розпитував стрия, чому пчоли бувають деколи злі й жалять навіть своїх людей тоді, як, звичайно, вони не зачіпають тих, що біля них ходять. Стрий розповів мені, що пчоли бувають злі тоді, як заведуться в улию трутні, що зїдають даремно тяжко зібраний ними мід. Ті трутні нищать зібрані тяжко пчолами запаси на зиму. Трутні нагадують того лінтяя, що забереться до чужої комори й порядкує там, як у власнім добрі й не хоче добровільно уступити, поки його не викинуть звідти силою, хоч у боротьбі й не одна пчола наложить своєю головою. Подиву гідне, з яким завзяттям пчоли боронять свого добра від ріжних грабіжників та дармоїдів. Підчас такої боротьби за своє добро пчоли стають такі злі, що жалять навіть тих людей, які за ними доглядають, бо вони тоді бачать у кожному свого ворога.

Від тої хвилі я зачав думати, що найгірше між людьми є злодії, котрі все хочуть жити чужим коштом та чужою працею, але вони є й у таких комах, бідних трудениць, як пчоли. Пчоли також мають своїх грабіжників, котрі тяжку їх працю собі загарбують. А що вже говорити про людей, які мусять боротися зі своїми трутнями...

Колиж ество, кожна комаха боронить свого добра, то й не дивно, що люди так завзято боронять його навіть перед рідним братом, коли він стане трутнем. Бо каже мудра народня поговірка: „Любіться, як брати, а рахуйтеся, як жиди, тоді гаразд буде". Коли кожен буде жити на світі своїм власним трудом, а не буде старатися неправно загарбати чуже майно, то з ним ніхто не стане боротися.

Від діточих літ я стрічаю богато таких людей, що мають апетит на чуже добро, як трутні на мід. Нераз я й сам мав нагоду, бо вже не молодий, декого обдурити та скористати з його дорібку, але я все себе питав: чи добре мені булоб, колиб хто таке зробив мені? Ой, не мило й дуже не мило, а тому й я не робив иншому кривди.

Отож кожної днини й години вважаю, щоби не робити кривди иншій людині. І хоч я не багата людина, але маю вдоволення своєї душі та серця, бо не загарбав чужого труду. Я вірю, що є міліони таких людей, що чесно живуть і не зазіхають на чужу працю. Так саме богато є чесних і характерних людей, котрі стоять на проводі свого народу, сповняють свої діла чесно й характерно, то й вони також живуть щасливо й спокійно в розбурханім морі Божого світу. Вони боронять свій нарід від ріжних трутнів, що визискують його, чи від чужих гнобителів та окупантів.

Звичайно людські трутні стараються всіма силами боронитися, а тому характерних і чесних працьовників на народній ниві обкидують брудом. Ось чому й через що повстає боротьба. А скільки разів буває так, що добрий чоловік знесилиться в боротьбі з трутнями й сам піде до могили.

Як щур боїться лапки, а злодій поліцівнта чи детектива, так несовісні трутні в людській шкірі боїться чесного й характерного чоловіка, щоби той не виявив їх справжне обличча перед загалом. Бо тоді всі люди зналиб який той трутень: чи великий, чи малий. Часто буває так, що такий трутень соромиться своїх власних ганебних діл, а помимо того не може поставити їм границю. Залишається йому тоді для свого виправдання обкидати брудом чесних та характерних людей.

Дай, Боже, більше добрих людей, ніж злих трутнів.

Н. Костів,
Озон Парк, Н. Й.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в неділю, 28. жовтня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 610 S. American St. Присутність кождого члена конечна, бо є кілька важних справ до полагоджения. Неявившийся член на сей мітінґ буде суспендований, без ріжниці, чи він передасть ким свою вкладку, бо переданої вкладки не приймеється, хіба з доказом важної перешкоди. Довгуючих напоминається, щоб старались вирівнати свої залеглости. — І. Сорока, предс.; М. Барна, кас.; О. Будай, секр.

в. Будзиновський.

НА ДВА БОКИ.

(Історична повість).

(30)

— Іди ще раз — Чаплінські промовив. — Скажи, що я прийшов понсвільно, на приказ мого пана. На його приказ я прийшов забрати пару волів і ще дещо, бо пан сотник не платить старостві арендного чиншу. Як дістану від панни Олени деякі пояснення, то може скінчиться на двох-трох волах. Як не вийде до мене і не вислухає, то заберу всьо, що в стайнях і на гумні. Я не хотівби сотникови, мому щирому другови зробити тої прикрости.

— —А то що за напасть?! — Ксенька скрикнула.

— Се ніяка напасть. Як побалакаю з панною Оленою, то всьо скінчиться так, що буде вовк ситий і коза ціла.

Ксенька пішла ще раз до Олени, переповіла їй слова Чаплінського і просила її вийти до підстарости, образумити його. Олена боялася вийти, бо не сумнівалася, що Чаплінські вийде зі своїми любощами. Вона ще не знала би, що йому відповідати, бо не знала, на що рішився Хмельницький. Як їй заповів був, що побалакає з нею, так на тім скінчилося. День минав за днем, він поїхав і не сказав їй, чого хоче від неї. Не знаючи, чи тепер, балакаючи з Чаплінським, буде могла ходити проміж дощ, воліла не виходити до него. Але цікавість перемогла. На добавок поміркувала собі, що не повинна його розізлити, бо як не діб'є торгу з Хмельницьким, то може в пригоді стане їй Чаплінські. Вона вийшла, але на подвірю Чаплінського вже не було. Люди сказали, що пішов до саду.

— Очевидно, що хоче балакати в чотири очи, — Олена подумала і також пішла до саду.

Побачивши її, Чаплінські рушив скоро до неї. Потерпаючи, що той горячий залицяйник обійме її і стане цілувати, вона витягла руки, неначеб хотіла задержати його на пару кроків від себе і сказала, впрочім весело:

— Уважайте, пане підстаросто, і не робіть ніяких дурниць, бо за нами стежить кілька пар очий.

— Але вуха нема навкруги нас жадного. Балакати, гадаю, можемо. Тут хіба ніхто не підслухає нас.

— Та хіба побалакати можемо. Я й на те вийшла до вас. Я цікава, що вас сюди принесло з такою купою гайдуків. Боюся, що челядь сотника позве козаків і готово прийти до бійки, до нещастя.

— Я того не боюся, бо близько нема ніде козаків. Питаєте, що мене сюди принесло. Я прийшов до сотника і до вас. Заки скажу, чого до сотника, скажу, чого до вас. А може й не казати? Може ви самі вгадуєте?

— Я дуже недогадлива, — Олена відповіла, сміючися.

Чаплінські хотів видобути від неї яке слово, з котрого можнаби виміркувати, що є між нею і Хмельницьким. Погадав, що найліпше кинути їй просто в очи підзор. На такий підзор вона в ту-же мить зареаґує. Як закид буде слушний, то спантеличить її і сконфузить. Як він не слушний, то вона відповість обуреннем.

— Кажете, що ви не догадливі, — промовив. — Як ви справді не вгадали, чого я прийшов до вас, то ви хиба не вірите мені. Як би вірили, то й вгадали би. Я вам вже сказав, що люблю вас. Ви не вірите. Гадаєте, що брешу.

— А якби я повірила вам?... Щож я маю вгадувати?

— Як би ви були ще дівчиною, то може вгадувалиб те, що дівчата вгадують. Але ви самі казали, що ви вдова. Вдова повинна доміркуватися, що як я вас люблю, то хотів би бодай лизнути з тої миски, з котрої другий їсть ложкою.

Лице Олени захмарилося.

— Ви може хотіли сказати... „їв". Але, як їв, то їв муж, котрого тепер не маю.

— Я не хочу оскорбити вас. Але і ви повинні знати, що люди балакають. Як брешуть, як клевечуть, то требаби зробити кінець поговорови.

— Щож ті людоньки балакають? — Олена спитала згірдно.

— Нехай не угнів буде вам, але скажу, бо питаєте. Люди кажуть, що ви сотникова...

— Жінка?

— Колись казали так. І я зразу так думав. Тепер кажуть, що ви... що ви сотникова... Вгадайте самі, що.

— Отже ви так само думаєте? Як таке чуєте, то не заперечуєте?

Чаплінські мовчав.

— Кажете, що любите мене, а не плюнули в очі свинтухови, що таке розносить про мене. Не перечите, бо ви хочете, щоби було справді так. Бо ваша любов така, що вдоволилась би спілкою з другим. Що ваша любов така, вірю вам. Тепер вже вгадую, чого ви прийшли до мене. Ви хотіли би любити на спілку. Але я вам кажу, що де нема спільника, там і спілка не можлива.

— Оленочко! Ти картаєш мене і сердишся на мене. Але тим ти мене ущасливила. Бо тепер хто згадає тебе в купі з Хмельницьким, то вуха пообрубую йому. Вже знаю, що не потребую з ніким ділитися. Будеш ласкава для мене?

— А колиж я була для вас инакша? Я була аж за ласкава. Чи я може наробила крику, чи пожалувалася опікунови тоді, коли ви підступом поцілували безборонну?

— Як безборонну?

— Бо я тоді в обох руках мала скляну посудину і не могла боронитися. Я за ту вашу напасть ні вам ні кому иншому і слова не сказала.

— І тепер не скажеш, як я повторю... І як дістану решту...

— Яку решту?

— Оленочко! Балакаймо на розум. Ти мала мужа і не потребувала нікого. Тепер ти вдова. Мужа не маєш і кажеш, що сотник держиться здалека від тебе. Чиж тобі не потрібний ніхто такий, що заступив би небіжчика мужа? Я тебе люблю. Позволь, що я його заступлю.

— Хочете, щоби звінчав нас піп?

Чаплінські замнявся.

— Покищо... покищо... Потому розкажу чому, але я буду мусів дуже часто бути в Суботові в службових справах. Тепер Хмельницький мало коли буде дома...

— Якби я хотіла мати такого заступника мужа, — Олена промовила з терпкою усмішкою — то я не потребувала дожидати його аж з Чигирина, та дожидати хвилі, коли він надлетить до мене. Я могла би мати його тут в Суботові і постійно коло мене. Я моглаби мати його цілком вигідно, не потребуючи скриватися і вічно потерпати, що моя тайна виявиться і піде поговір.

— Хтож би то такий мг бути? — Чаплінські спитав недовірчиво. — Хто з челяди сотника?

— Чому з челяди? Чому не сам сотник? Як я схотілаби, то мені вистане кивнути пальцем, раз моргнути оком.

— Та з таким старим?

— Пусте, що старий, коби кров молода!

— У мене, будь-що-будь, молодша.

— А тут є ще молодший. Гадаєте, що мені так тяжко булоби звести Тимоша?

— То ще хлопець.

— Хлопець, але за дівчатами вже зазирає.

— Але ти сего не зробиш, Оленочко! Правда, що не зробиш?

— Або я що? Доси не зробила, то й тепер не зроблю.

— А чи любиш ти мене?

— Самі ви міркуйте, — відповіла, знов сміючися. — Може ви догадливіші, як я.

— Гадаю, що не любиш, бо не хочеш бути моєю.

— Так, як ви хочете, то безпечно ні. І я не хочу і опікун вбив би мене за таке.

Чаплінські сів на лавці, взяв голову в руки і думав. Вона весело гляділа на него, вдоволена, що загнала його в кут і хитрою розмовою його думки мабуть вже звела на ту дорогу, котра й таких баламутів звичайно веде до шлюбу. Чаплінські встав, випрямився перед нею і спитав:

— А якби я рішився зробити тебе моєю жінкою?... перед Богом і людьми?

Олена мовчала.

— Ну? Чому не відповідаєш? Може вже маєш иншого на приміттю?

— Не відповідаю, бо пустої балачки для самої балачки не люблю. Ви хочете знати, що я відповіла би вам, якби ви рішилися взяти мене за жінку. А я не маю охоти заспокоювати вашу пусту цікавість. Я відповім вам, як ви справді рішитеся.

— Ти, дівчино, ріжеш мене без ножа! — Чаплінські крикнув і став походжати по стежці.

Олена, певна остаточної побіди, тріюмфально слідкувала за його рухами, за грою на його лици. По хвили він махнув рукою і крикнув:

(Дальше буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДЕТРОЙТ, МИШ.

В 10-літну річницю української державности.

Вже осінь, холодний вітер і пожовкле листя на деревах. Що вони нагадують кождому Українцеви? Чи не пригадують нам ті пожовклі листочки, що це місяць листопад перед нами? Той листопад, в якім тому 10 літ взад наші браття в старім краю відновили свою власну державу, Західно-Українську Народню Републику.

Цей дорогий нашому серцю місяць призначений на народні свята в память перших визвольних змагань. В тім місяці виростають перед нами могили, в яких спочивають наші герої, що полягли в обороні нашої рідної землі. В тім місяці вслухуємося в ті голоси розпуки, що доходять до нас з рідного краю і благають нас о допомогу против ляцького окупанта.

І наша детройтська громада рішила відсвяткувати гідно отой пропамятний листопадовий місяць, ту хвилю, коли наш нарід пірвав за зброю, щоб закріпити українську державність на нашій рідній землі.

За ініціятивою братств і товариств Українського Народного Союза ухвалили всі місцеві організації відсвяткувати память 1. Листопада одним величавим, спільним святом.

Святочний концерт відбудеться в неділю, дня 11. листопада, в Микебі Авдиторіюм, 5057 Вудвард.

Близшу програму подадуть оголошення.

За Комітет:
Т. Михальчук, предс.;
Іван Іванчук, писар.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Листопадове свято.

Нюарський комітет постановив відсвяткувати Листопадове Свято концертом дня 18 листопада. Комітет уже вибрав на се галю, а саме Лорел Гол, а рівночасно віднісся до всіх товариств в Нюарку з просьбою, щоби в сей день не робили конкуренційних підприємств, щоби концерт випав як найкраще.

—o—

ПОЗІР! — ГОРОЖАНИ УКРАЇНЦІ В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.!

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПОХІД

— відбудеться —

У ВІВТОРОК, ДНЯ 23-ГО ЖОВТНЯ (ОКТОБРА) 1928 Р.

В ГОДИНІ 7-мій ВЕЧЕРОМ.

В сім поході взивається всіх членів УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ пов. ГУДСОН, Джерзи Сіті, Н. Дж., взяти як найчисленнійшу участь.

Наш походовий відділ буде злучений з походовим відділом WILLIAM J. McGOVERN.

Сей відділ вирушить від Поблік Скул Но. 16, ріг Сусекс і Вашингтон ул., у висще означеній годині. 246

Комітет Укр. Амер. Демократичного Клюбу.

ВИЛКС БЕРІ, ПА.

Чим і як воює рутенство?

Не хотів би я забирати місця в нашій „Свободі" і говорити на ту тему, на яку вже нераз писалося. Але часами чоловік почуває себе так, що не годен довше терпіти і мусить з кимсь поділитися хоч враженнями.

Як відомо, наших Українців небагато на посадах в американських інституціях. А ще менше таких, що були на таких посадах, а разом з тим інтересувалися українським життям, жили радістю і болями нашого народа, а наших місцевих громад зосібна. Все те я знав, тому дcensus дставши посаду учителя в тутешній гайскул, думав присвятити дещо вільного часу і українській громаді.

А жиючи в громаді і стикаючися з людьми, я зрозумів душу тих людей і їх почування. Я відчув, з якою вони ненавистю відносяться до того рутенського духа, якого розсадником є місцевий греко-кат. парох о. Паздрій. Я знав, що нарід хоче добитися своїх прав в церкві і бути господарем над своїм власним добром. Я не бачив в тім нічого злого, а навпаки був того переконання, що наш нарід скористав дійсно з Америки, що перенявся її духом і як свобідний горожанин свобідної землі домагається цілком зрозуміло тих прав, які йому тут прислугувати повинні.

Та це не подобалося о. Паздрієви і його рутенським прихильникам. А такі всюди знайдуться, знайшлися і в Вилкс Бері. І ото о. Паздрій дібрав собі таких трох рутенців і разом в четверо пішли в делегації до суперінтендента публичних шкіл на скаргу. Домагалися, щоби суперінтендент заказав мені мішатися до громадських справ.

Як би так суперінтендент був польським шкільним куратором, як от Собінським, то рік тому, мене звільнилиб з посади, або й замкнули. Але на щастя це сталося в Америці. І суперінтендент, коли дізнався від мене, що я борюся за право народа проти рутенських замахів еп. Богачевського і о. Паздрія, заявив, щоби я далі спокійно продовжав свою роботу і не оглядався на нікого, а тільки на свою совість.

І я далі таки буду продовжати свою роботу. І я далі буду зі своїм народом, що не хоче знести босовання о. Паздрія. І я буду далі з тими, що хочуть мати контролю над своєю касою і над церковним майном, бо така контроля народови тільки на добре виходить. Бо ми знаємо, що коли нема народної контролі, тоді повно розходів, за які тільки сварня на мітінгах.

Коли нарід буде господарем, тоді священик буде проповідувати з проповідальниці слово Боже, а не паплюжити немилих йому людей. Ро з такого йде до процесів, як це може посвідчити і наша громада.

Наша громада віддала тепер адвокатови Шквірови з Мекаду справу відібрання церковного майна від єпископа. Подавляюча більшість громадян прийшла вже до переконання, що нема ради, що треба або зречися всіх своїх прав і бути рутенським рабом, або шукати свого дорогою права. Правда, що це не на руку рабським нареславним батюшкам, але зате на руку і добро нашому народови, що хоче себе почувати свобідним у свобідній Америці. О. Паздрій пішов під „амбрелу власти", шукає опори в статуті, а нарід шукає опори в правді і статуті стейтовім. Побачимо, хто виграє.

Г. Герман.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Славне віче — $717 на допомогу Рідній Школі.

Дня 14. жовтня с. р. заходом Центрального Комітету в Нюарку відбулося віче в справі допомоги Рідній Школі в Галичині. На заклик Комітету явилися всі Українці та міцними обєднаними лавами заманіфестували свою спільноту, щоб одностайно стати на захист Рідної Школи, як найсильнійшого заборола проти польонізації. Не прибули лише наші інтернаціональности, що задивляються на Рідну Школу як на розсадник „шовінізму", „петлюрівщини" і „контрреволюції".

Віче почалося співом: „Далека ти, а близька нам, кохана вітчино".

Голова вічевого комітету гром. Г. Дідоха відчинив віче [illegible]льною промовою, в якій [illegible]кликав усіх Українців, без ріжниці їх релігійних та пар[illegible] [illegible]х переконань, віднестись [illegible] [illegible]важно до своєї найвищої народної інституції, — Рідної Школи та піддержати її що сили.

Відтак, серед повної тиші і напруженої уваги вічевиків, на сцену виступив делегат Рідної Школи гр. Л. Ясінчук, мужчина середніх років, кремезної постави, з лагідними, але енергійними рисами лиця. Довгою хвилею оплесків [illegible]ритали вічевики свого дорогого земляка.

Передавши привітання з рідного краю, що були повні щирости, сердечности і па[illegible] рідних піль і лугів, гром. Л. Ясінчук зі здібністю мистця малює картину за картиною галицьке життя ясними і живими барвами. Як на кінематографічній летті пролітають перед очима слухачів ріжного рода картини: то радісні, то веселі і гарні, що будять в душі старі спомини про рідні стріхи і лани, то сумні, понурі і гнітучі, що кличуть до праці і боротьби. Просто, ясно і в доступний спосіб малює гр. Л. Ясінчук загальне положення Рідної Школи та вказує на її завдання і ціль. Широко знайомить з діяльністю Педагогічного Т-ва і наслідками його праці. Межи ріжного рода перешкодами на шляху діяльности Рідної Школи указує на фінансову перешкоду як на найголовнійшу. Закликаючи всіх Українців, без огляду на будь які ріжниці, стати до оборони нашої головної фортеці — Рідної Школи, промовець ясно проводить ту світлу думку, що слова: „Душу й тіло ми положим..." так довго не будуть нічого значити, поки ми не виявимо чинної любови, що завжди спонукала би нас до сталої праці, до сталої боротьби, до сталої жертвенности. Жертвенність тоді лише осягає свою ціль, каже він, коли вона є сталою, коли будуть засновані скрізь спеціяльні комітети допомоги Рідній Школі, коли всі свідомі Українці стануть членами Рідної Школи, коли всі українські бизнесмени дадуть 2% від свого набутку і нарешті коли поміж українською іміграцією запанує єдність.

Сильна промова Л. Ясінчука, що апелювала до серця і розуму всіх Українців, була привитана цілою бурею оплесків та викликала готовість до жертвенности і почуття єдности всіх організацій, як одної родини.

За короткий час, капелюхи збирачів були переповнені долярами. Коли перша хвиля жертвенности, здавалося, уже утихала, тоді проповідник евангельської церкви гр. В. Кузів, в коротких, але сильних словах заохотив до дальшої жертвенности, показавши це власним прикладом, і хвиля з новою силою пішла далі.

Та найбільше враження підчас збірки викликала маленька дівчинка Ґеня — донька М. Варніцького, що принесла для своїх маленьких крайових братів і сестер тих 10 долярів, що їй дали батьки на „дреску". Відтак друга дитина (імени не памятаю) принесла 1 доляр, що батьки дали їй на ляльку. Велика дяка від усіх таким родичам, що уміють так виховати дитину!

Приклад дітей ще більше заохотив дорослих, і хвиля жертвенности досягла найвисшої точки.

В результаті було зібрано $717.00.

Жертви склали слідуючі особи й організації.

По 25 дол.: о. Чаплинський, українська гр.-кат. церква, українська правосл. церква, українська презвит. церква, бр. св. Івана Хрестителя, тов. Івана Франка; по 20 дол.: тов. ім. Богдана Хмельницького; по 15 дол.: тов. Запороже, бр. св. Тройці, Клюб Укр.-Амер. Горожан, Дирекція Білдінгу; по 10 дол.: Ґеня Варніцька, Кат. Біловус, Т. Каськів, Укр. Студ. Громада в Блумфілд, сестр. Пресв. Діви Марії від. 322 У. Н. С., тов. Ольги Бесарабової, тов. Вільна Україна, бр. Вознесенія, тов. Боян, бр. св. Миколая, тов. Івана Гонти, тов. М. Грушевського, українська кат. церква, сестр. св. Покрови, сестр. Пресв. Діви Марії, сестр. Апостольської Молитви, Укр. Пр. Клюб, тов. Будучність; по 6 дол.: В. Кузів, І. Тарнавський, І. Сойка, М. Лисяк, Г. Дідоха; по 5 дол.: о. Кушвір, М. Шумейко, І. Настюк, В. Хома, І. Гриник, В. Сидорович, М. Петращук, Н. Харчевський, І. Іхман, І. Дідоха, Клюб Українських Дівчат, Аматор. Кружок при еван. церкві, тов. Аматорський Клюб, тов. М. Залізняка, Ксеня Шумська; по 3 дол.: П. Костів; по 2 дол.: М. Варніцький, З. Літовінський, Ґрентус Г. Онищенко, М. Кізлик, Яцентий, П. Ковальчук, Р. Коніцький, Шумейко, П. Ковальчук, Р. Куніцький, Н. Петрівський, П. Пула, П. Відзеснюк, п-ні Варніцька, В. Вакулінський; по 1 дол. І. Кобцюх, Дідиліяський, Мохнадь, П. Сінгалевич, С. Присяжний, М. Зазуляк, О. Чайківський, В. Кохалевич, Т. [illegible], Д. Доля, М. Шкільний, Мас[illegible], Брунька, С. Рудий, Пристарч, Сутович, Стадина, Бакуненко, М. Карпа, П. Чуй, П. Урбанський, Зелінський, Дибайло, Г. Гурщица, М. Кізлик, Г. Корніцький, С. Гальків, А. Бакаляр, А. Присяжна, Т. Фещук, Т. Мохнаш, А. Явдошин, А. Літинський, А. Питула, Т. Самійла, С. Лапчак, С. Карпа, О. Микулич, В. Кохалевич, В. Панас, Шкільний, С. Копчук, С. Пилипчук, Миколаєвський, Т. Бакун, С. Сигин, М. Зелінська, І. Дмитрик, Д. Горбач, В. Горбович, М. Зінчук, Дорошенко, М. Зазуляк, п-ні Настюк, Ф. Солюк, Н. Яненко, Н. Антонюк, І. Сторожук, О. Гусар, А. Куций, С. Стойко, К. Ковальчук, А. Мовняк (?), С. Мригла, А. Шумська; Розалія Барзань, І. Кміть, К. Біловус, К. Терещук, А. Присяжний, Бакун, В. Хома, М. Глуханик, Т. Присташ, С. Желінський, Г. Пришляк, Т. Оринчак, Г. Відземок, П. Соколовський, М. Рожило, І. Ухман, Задойко, Михалецький, Юревич, Явдошин, Шеремета, Корень, Штадрін, Стойкевич, Денчук, В. Чуй, Ковадло, А. Ґрентус, М. Козуб, І. Бакун, В. Гнида, Романська, Д. Карач, Перетюк, П. Лобур, М. Кусик, Г. Галій, Андровський, Шумський, С. Рудий, Н. Гарчевський, Р. Стейко, А. Сензюк, П. Рудик, Н. Попаца, Т. Гіма, І. Біловус, М. Надрічний, П. Ґураль, Г. Порійчук, М. Рудик, Д. Доля, М. Вовчук, П. Бушель, П. Кішко, М. Мокрів, М. Яворський, В. Стойко, М. Брунько, Т. Масалко, М. Бобрич, І. Стець, І. Ганчик, С. Шийко, П. Грицалин, В. Цисик, М. Стефанич.

Г. Дідоха, голова;
Г. Онищенко, секр. рек.

ХТО БУВ

В СІЧОВІМ БАЗАРИ

(103 Евню А, Ню Йорк)

МИНУВШОГО ТИЖНЯ З ПРОВІНЦІЇ

В. Лапіцький, з Оссінінг, Н. Й., там нема стору, щоб тримали рекорди, то він приїхав до Ню Йорку — і не кається.

Никола Білик, з Джерзи Сіті, приходив довідатися, як висилати рекорди до Галичини, і кілько треба платити цла. Хто везе з собою і каже, що він для себе везе старі рекорди, не мусить платити нічого, а як пересилається, то беруть по 10 центів на американські гроші. За фонограф 100 злотих. Без ріжниці, чи фонограф коштує 10 долярів чи 100 долярів.

Василь Савран, з Вейон, за радіом; здивувався, що ми маємо такий великий вибір радій і не оголошуємо, що продаємо по 2 доляри тижнево.

Ів. Грицик, з Стейпелтон, С. Ай., за рекордами; буває часто в Ню Йорку і ніколи не минає Січового Базару, бо приходить як до дому.

Міс Маргарет Тимців, з Гемстед, Л. Ай. Задоволена, що має найкраще пяно на цілий Гемстед, ще й вибрала собі такий самий кабінет на звійки Сурма, що то грають як би 4 руки грали. Була зі своєю товаришкою Міс І. Чопик.

Михайло Ґрона, з Ґлен Гед, Л. Ай. Він так, як проф. Михайло Гайворонський, лиш між нотами жие. Набрав нотів цілу купу, ще й обіцяв другим дати знати, що в нас є такі гарні ноти.

Е. Гнотовський відіздив на православну парафію до Клівленд, прийшов заосмотритися в церковні співацькі ноти.

З КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Др. Волод. Клодницький.

ІСТОРИЧНИЙ РОЗВІЙ ДЕРЖАВНОЇ ДУМКИ

(Передрук заборонений).

(25)

(Продовження).

Венедикт Спіноца — Benedictus Spinoza 1632—1667.

Він Нідерляндець і син свободолюбивого народа, який в часах Спіноци мав свою републику, де находили азиль всі релігійно-політичні іміґранти із цілої Европи. Спіноца фільософ, пантеїст і визначний теоретик-державознавець. Для державознавства цінні два твори Спіноци: 1) **„Tractatus theologico-politicus"** 1670 р. („Теольоґічно-політичний трактат (розвідка)") та 2) **„Tractatus politicus"**, 1677 р. („Політичний трактат" — нескінчений твір).

На полі державознавства Спіноца стоїть під впливом Томи Гобса. **Спіноца признає право природи, себто право сильнішого.** Право сильнішого, себто основне природне право, бачить Спіноца на порядку дневнім в природі (пр. більші риби виїдають меншу рибу, хижі звірі кормляться безборонними і т. п.).

Тим самим правом сильнійшого в переддержавному періоді людства, на думку Спіноци, користувались люди. Це прово диктував людині інстинкт самозбереження.

Однак самий життєвий досвід учить людий, що таке право природи не дає їм ані безпеченства ані запоруки споживкування надбаних дібр при помочи сили сильнійшого. — Люди, внаслідок непевности забезпечення свого завтра, заключають суспільний договір і свої нікім і нічим не ограничувані права передають громаді (ассоціяції — суспільности).

Цим актом люди основують державу, яка має право-силу реґулювати взаїмовідносини людий. Спіноца ідентифікує право із поняттям сили. Якби так на цьому місці ми хотіли поставити дефініцію права в розумінні Спіноци, го либ одержали: **„Право це сила".** Іншими словами, на зрозумілій нам мові, требаби сказати: **Хто має силу, той має й право, бо лише сила творить право!** Слабі не мають права, бо право належить до сильних!

На цьому місці можнаб ще близше пояснити дефініцію „право це сила" от хочби на такому примірі: коли наш український нарід буде мати своє право? Чи може тоді, як над ним Европа змилосердиться і „признає" нам право на життя?

Ми як нація маємо мати своє право тоді, як силою його собі здобудемо. Сила є ріжна: 1) **фізична сила** із додатками: хоробрість, впертість, сприт, завзяття і т. п. 2) **духова сила,** себто плекання і творення своєї культури, історії та вкінці 3) **моральна сила,** себто **гордість,** що ми, Українці, любов своєї країни і найздоровійшого у світі народа, **віра в краще завтра для нашого народа і т. п.**

Як ціла грудь нашого народнього організму буде виповнена подібними фізично-духовими чеснотами, то український нарід, „як сильний нарід" сотворить собі своє право, себто свою державу, свою славу і волю!

Вернімся до Спіноци. Він ріжниться від Т. Гобса між іншим тим, що його держава не є така всемогуча як у Гобса. Власть держави має свої границі (не всемогучість держави!), Спіноци держава не має сили ограничати особистої свободи — себто свободи думки. На думку Спіноци, люди, заключаючі суспільний договір, не наложили на себе ніяких кайдан в справі свободи слова, думки і друку. Спіноца виразно говорить, що все думати і говорити вільно кождому громадянинові, бо в противному разі людина перестала би істнувати як людина. Одним словом: думки не можна заборонити, бо над нею немає ніяких пут, а те чого не можна ніяких пут, а те, чого не можна державним законом потягати до відвічальности.

Річ зрозуміла, каже Спіноца, що жорстокий тиран може заборонити поширювання друкованого слова. Це одначе витворює противників, борців-мучеників, які на реакцію ще з більшою завзятістю поширяють свою ідеольоґію.

Окрім того брак свободи слова витворює облуду і гіпокризію (люди інакше думають, инакше говорять і инакше роблять). Праведність, щирість, характерність і отвертість є, на думку Спіноци, найбільшим скарбом людини і тому то свобода думки, слова і друку мусить бути бережена як око в голові.

Що правда, говорить дальше Спіноца, свободу слова треба до певної міри розріжнити від підюджувань супроти держави, які накликують до чинних атаків проти держави і державних установ.

Хто підюджує і закликає до насильства супроти держави, себто, хто змагає до державного перевороту, то того треба законом уговкати.

Свобода думки і слова вимагає свободи віроісповідання. Держава в справах церковних (головно догматичних) не має ніякого права втручатися в них. Взаїмовідносини до Бога є справою совісти кожної людини і тут держава не повинна забирати ніякого слова.

Дальше буде.

СКАРБ У ЛІСІ.

Болгарський селянин Арсен Полаков збирав хворост у лісі недалеко села Ченченари і натрапив на великий камінь із турецькими написами. З трудом усунув камінь із того місця і найшов там у ямі величезний скарб золотих монет із XIII. і XIV. століття. Вартість його означають приблизно на 15 міліонів франків. Сусіди, як довідалися про знайдений скарб, стали шукати по всіх кінцях ліса, чи не скриваються ще денебудь скарби. Вирубували навіть дерева. Мусіла вмішатися поліція, бо инакше ліс були би знищили.

НЕСТОР ЛУСАК, 11-літній скрипак, Українець, дасть КОНЦЕРТ в Carnegie Hall, Сема Евеня і 57-ма вулиця в Ню Йорку, в СУБОТУ, 27-го ЖОВТНЯ б. р. Акомпанямент обійме Louis Greenwald, котрий акомпанював все Efrem Zombalist-ови. Початок концерту в годині 8.15 вечером. Вступні тікети від 75 ц. до $2.75, котрі можна набути при касі. Се буде перший виступ нашого молодого скрипака. На концерт запрошується все наше громадянство до як найчисленнійшої участи. 246,8,50

УВАГА! — УКРАЇНСЬКІ ОРҐАНІЗАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ! — УВАГА!

ТРИКВАРТАЛЬНІ ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО РОБ. ДОМУ

відбудуться у **ВІВТОРОК, ДНЯ 23-го ЖОВТНЯ, 1928,** в год. 8-ій вечером. Запрошуються всі Українські Товариства вислати своїх представників на ці збори та довідатися про хід подій в нашій інституції. Представники товариств, котрі ще не є членами Укр. Роб. Дому, будуть мати дорадчий голос. 244-7

Укр. Роб. Дім є тепер одиноким осередком культурної діяльности нашої іміґрації в цім місті, проситься всіх інтересованих взяти участь у повищих зборах, без огляду, чи вже є членом Дому, або ні.

Виділ Членів Управи.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць вересень, 1928 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 7. Сухиня Анна.
В. 8. Букатар Стефан.
В. 10. Дрінчак Катерина.
В. 23. Балюк Евдокія, Балюк Юлія.
В. 24. Гаврищук Семен.
В. 28. Кіцак Марія, Музика Ева.
В. 29. Вайпа Михайло, Вайпа Іван.
В. 42. Дунець Володимир.
В. 58. Глюх Марія.
В. 60. Марціновський Михайло.
В. 68. Донін Яків.
В. 83. Гнилтиця Петро, Колак Іван.
В. 87. Хорват Анастазія.
В. 91. Вльопар Іван.
В. 96. Годак Анна.
В. 97. Цебровська Кароліна, Сенишин Петро, Сенишин Олена, Перевізнюк Магда.
В. 109. Олександер Емілія.
В. 114. Кулбіда Марія.
В. 133. Животиня Данило, Гренгусь Андрій.
В. 134. Гац Розалія.
В. 135. Мощак Йосиф.
В. 137. Озендевич Іван.
В. 140. Гнатів Захарко, Лисяк Іван.
В. 147. Гойсан Марія.
В. 155. Петрів Зофія.
В. 156. Лучечко Іван, Лучечко Анастазія.
В. 163. Цупер Микола, Александрофф Василь В. М. Д.
В. 167. Кульматицька Павлина.
В. 168. Лабуза Ілько, Лабуза Анна.
В. 179. Зелінський Войтко.
В. 194. Цимбаліста Микола.
В. 198. Фучило Текля.
В. 206. Сулима Павлина.
В. 209. Цап Михайло, Цап Йосиф, Черепаняк Володимир, Черепаняк Анна.
В. 217. Бандура Доська.
В. 231. Біляньский Лев.
В. 237. Филяк Іван.
В. 242. Допівка Федор.
В. 255. Поливка Анна.
В. 258. Мушинський Стефан.
В. 262. Падда Олена.
В. 268. Ткач Іван.
В. 271. Шабатура Володимир.
В. 276. Нановська Анна.
В. 282. Яворський Теодор.
В. 292. Домбровський Василь, Вента Олена.
В. 293. Ханенчук Параска, Гендел Анна.
В. 295. Хорощак Розалія, Бандровський Михайло, Бандровська Катерина.
В. 300. Тарчанин Михайло.
В. 338. Драб Анастазія, Качмарик Михайло.
В. 342. Бобенчик Мирослав, Стецик Данило.
В. 345. Паньчишин Василь.
В. 359. Смола Марія.
В. 361. Мікляш Ксеня, Білецька Марія, Шевчук Олена.
В. 364. Токменко Кароль, Токменко Розалія, Пшик Василь.
В. 371. Семанек Йосиф.
В. 385. Шабатура Володимир, Сеньків Михайло, Сеньків Катерина.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 20. Варіцовська Анастазія, Погард Стефан.
В. 25. Логин Осип.
В. 31. Головач Лешко, Копча Іван, Копча Анна.
В. 54. Еваница Василь, Фрилик Микола, Фрилик Катерина, Оберц Анна.
В. 38. Пуфкей Іван.
В. 40. Пеленський Іван.
В. 41. Цимбаляк Василь, Цимбаляк Марія.
В. 44. о. Каськів Володимир.
В. 56. Чупа Анна, Роздільський Павло, Палюх Катерина, Бирка Пилип, Шпинський Олекса, Палюх Іван.
В. 59. Бойко Григорій, Бойко Михайло, Павлусь Пилип, Бойко Параска.
В. 63. Сенько Василь.
В. 69. Кука Стефан.
В. 94. Кричківський Іван, Кричківська Марта.
В. 108. Віркійовський Франко, Ягнюк Іван, Ягнюк Анна, Віркійовська Катерина.
В. 124. Василів Петро.
В. 129. Бринь Василь.
В. 137. Любоцький Микола.
В. 142. Левчак Іван.
В. 147. Кущак Олекса, Біленький Іван, Дибач Андрій, Падусь Іван.
В. 157. Гайдук Олекса, Лешко Григорій.
В. 182. Гаврилів Іван, Гаврилів Анна.
В. 211. Казенко Юліян.
В. 213. Ошуст Володимир, Ошуст Василь, Ошуст Анна, Берчак Іван.
В. 237. Новосільська Павлина.
В. 266. Нищей Микола.
В. 268. Генза Йосиф, Генза Марія, Громяк Михайло, Євчин Василь.
В. 300. Горжалєський Василь, Галайчак Стефан, Лаврук Григорій, Парфин Ілько.
В. 309. Моздех Яків.
В. 340. Масланий Микита.
В. 351. Зінкевич Пилип.
В. 360. Фицик Микола.
В. 361. Явний Максим, Явна Текля.
В. 367. Дуда Василь, Коломиєць Тита, Попович Пелагія, Коломиєць Нина, Попович Микола.
В. 396. Драпала Іван, Федунак Анна, Перегинець Петро, Семчишин Іван.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 7. Романків Володимир.
В. 22. Братковський Адам, Братковська Павлина.
В. 94. Грицко Іван.
В. 105. Пташинський Теодор, Пташинська Марія, Пташинський Андрій.
В. 168. Демкович Григорій, Демкович Анастазія.
В. 206. Коцюба Іван, Коцюба Йосифина.
В. 281. Тимкович Катерина.
В. 288. Плішка Павло, Шостак Василь.
В. 312. Олейник Іван.
В. 331. Гурман Семен, Гурман Йосиф, Гурман Евдокія.
В. 361. Сагайдак Стефан, Сагайдак Марія.
В. 372. Криський Іван.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 1. Дяк Володимир.
В. 6. Пукій Василь.
8. Сверет Анастазія, Сверет Дмитро.
В. 12. Заремба Катерина.
В. 20. Кривіцька Анна, Вербіцький Петро, Кривіцький Григорій, Вербіцька Марія.
В. 21. Дзік Бессі.
В. 24. Яцик Микола, Кафка Василь, Кафка Михайло, Солоденко Григорій.
В. 25. Лотоцька Олена Д.
В. 31. Керік Іван, Керік Андрій, Керік Анна.
В. 36. Дума Ксеня.
В. 41. Глива Стефан.
В. 44. Худик Микола.
В. 45. Петрусик Василь, Василовський Іван, Буката Стах.
В. 55. Скренчук Василь.
В. 59. Сикина Іван.
В. 69. Пліс Йосиф, Пліс Магда, Малішький Михайло.
В. 74. Малиняк Катерина, Малиняк Іван.
В. 75. Чучман Максим.
В. 77. Хоміцький Іван.
В. 78. Оліярчик Іван.
В. 94. Чемній Михайло.
В. 95. Ханенчук Михайло, Ханенчук Іван, Згабо Анна.
В. 96. Костів Олена.
В. 98. Козевич Микола, Свіракін Валентій.
В. 102. Подлужний Семко.
В. 105. Др. Демидчук Семен.
В. 106. Гуцаляк Григорій.
В. 113. Терпко Петро.
В. 119. Кардаш Катерина, Шепас Катерина.
В. 147. Катулька Вінцентій.
В. 155. Белей Іван, Белей Анна, Ваверчак Анастазія.
В. 163. Гураль Василь.
В. 167. Павлюк Франко, Жуковець Йосиф.
В. 183. Бабяк Стефан.
В. 192. Семенів Андрій.
В. 198. Савущак Ілярій.
В. 200. Курочка Ілько, Курочка Олена.
В. 206. Грещук Йосиф, Грещук Марія.
В. 212. Царик Анна.
В. 213. Дейнека Андрій, Мішиловський Михайло.
В. 217. Качмарик Василь, Гіль Василь, Скробач Василь, Гарасимчук Олекса.
В. 218. Олесь Войцех.
В. 235. Богаченко Василь, Вульчак Григорій, Вульчак Марія.
В. 237. Коцюбан Пилип, Житник Іван, Коцюбан Розалія, Пірс Анна, Житник Марія.
В. 241. Вовк Василь.
В. 247. Ваврух Стах.
В. 257. Фурка Павло.
В. 259. Пикович Іван.
В. 265. Сорокач Михайло, Сорокач Анна.
В. 268. Дяківський Антін, Граняк Петро, Меліш Дмитро.
В. 269. Петрик Зофія, Петрик Стефан.
В. 273. Лех Григорій, Лех Параскевія.
В. 275. Луковський Іван.
В. 276. Кубай Іван.
В. 277. Максимів Михайло.
В. 292. Данилів Василь.
В. 293. Гордійчук Олекса.
В. 294. Макович Павлина.
В. 300. Голуб Петро.
В. 301. Сливінський Микола, Сливінська Анна.
В. 303. Куземчак Марія, Майор Анна.
В. 304. Ваврів Сенько.
В. 305. Іваник Василь.
В. 309. Скробут Юрій.
В. 317. Беднар Пилип, Микитюк Теодор.
В. 318. Коваль Марія.
В. 326. Геда Стах.
В. 330. Колковська Марія.
В. 334. Крівовак Марія.
В. 335. Шевчук Юстин.
В. 336. Велган Петро.
В. 338. Кулька Марія.
В. 344. Когут Франко, Краснопера Павло.
В. 359. Жупкович Франко.
В. 364. Леськів Василь, Леськів Юстина.
В. 365. Стельмах Стах.
В. 367. Лесик Прокоп, Луців Данило.
В. 369. Драган Іван, Дрофич Григорій.
В. 370. Стасюк Дмитро, Підручний Юліян.
В. 388. Василик Марія, Василик Василь.
В. 396. Пліш Микола.
В. 400. Сидорович Олекса.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 25. Лотоцький Володимир.
В. 85. Драчь Емлин, Романків Володимир.
В. 87. Ямельський Михайло, Максимчук Тимко.
В. 104. Демкович Григорій, Демкович Анастазія.
В. 110. Кричковський Олекса.
В. 130. Криськів Іван.
В. 144. Коцюба Іван, Коцюба Йосифина.
В. 164. Плішка Павло, Шестак Василь.
В. 206. Братковський Адам, Братковська Павлина.
В. 207. Тимкович Катерина.
В. 211. Белей Василь.
В. 229. Гевко Михайло.
В. 237. Іваницький Іван.
В. 338. Демянчик Гнат, Демянчик Христина, Демянчик Петро, Ковеляк Марія.
В. 342. Олейник Іван.
В. 347. Гурман Семен, Гурман Йосиф, Гурман Евдокія.
В. 388. Мороз Йосиф, Мороз Катерина.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 56. Антошків Микола.
В. 87. Котанський Максим.
В. 104. Бобик Петро.
В. 203. Ковальчик Теодор.
В. 218. Одвард Анна.
В. 223. Ярома Ева.
В. 392. Єтковський Йосиф.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця вересня 1928 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	20,293
В місяци вересни 1928 р. принято нових	85
В місяци вересни 1928 р. принято наново	76
В місяци вересни 1928 р. принято з переступними листами	21
В місяци вересни 1928 р. принято з інших кляс обезпечення	8
Разом	20,483
В місяци вересни 1928 р. суспендовано	129
В місяци вересни 1928 р. відійшли з переступними листами	29
В місяци вересни 1928 р. відійшли до інших кляс обезпеч.	9
В місяци вересня 1928 померли	7
Разом	171
З кінцем місяця вересня 1928 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	20,309

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ: СТАРИЙ РІД.

В клясі Д.	на $ 100	13
В клясі А.	на $ 250	394
В клясі А.А.	на $ 500	5,798
В клясі В.	на $ 750	887
В клясі С.	на $1000	12,604
В клясі В.В.	на $1500	263
В клясі С.С.	на $2000	80

НОВІ РОДИ:

Обезпеченнє платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	40
В клясі О-1000	на $1000	31
В клясі О-1500	на $1500	3
В клясі О-2000	на $2000	1
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченнє платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	35
В клясі Р-1000	на $1000	50
В клясі Р-1500	на $1500	—
В клясі Р-2000	на $2000	2
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченнє платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	50
В клясі Е-1000	на $1000	53
В клясі Е-1500	на $1500	3
В клясі Е-2000	на $2000	2
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
Разом		20,309

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ. НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 7. Яцула Ева, Капітула Марта, Пухір Марта.
В. 9. Панкевич Теодор.
В. 15. Шмира Іван.
В. 16. Сивенкий Григорій, Сивенка Йосифина, Сивенкий Стефан.
В. 22. Коптюх Михайло, Коптюх Іван.
В. 29. Вайпа Теодор, Вайпа Марія, Вайпа Олена.
В. 34. Козопас Михайло.
В. 40. Подольська Анна, Подольська Йосифина, Подольська Дорота, Подольський Едвард.
В. 58. Глюх Михайло, Глюх Анна, Глюх Марія, Глюх Іван, Глюх Василь, Глюх Андрій.
В. 67. Королишин Люба.
В. 83. Карбівник Мирослав.
В. 91. Ясеницька Анеля, Лапиця Павло.
В. 102. Врублевський Іван.
В. 104. Литка Петро, Литка Марія, Литка Дмитро.
В. 109. Мороз Михайло.
В. 137. Дзенкевич Стах.
В. 147. Лагоцька Ксеня, Лагоцька Ольга, Мельвічек Володимир.
В. 150. Яремій Анна, Яремій Дорота, Яремій Василь, Яремій Марія, Яремій Олена.
В. 167. Кульматицький Юліян.
В. 181. Романишин Олеся.
В. 206. Сарахман Дмитро.
В. 213. Данько Володимир В.
В. 218. Недоступ Катерина.
В. 230. Кучманич Андрій.
В. 245. Сабат Евелин, Слабіцький Йосиф, Слабіцький Стах, Слабіцька Анна, Слабіцька Марія, Слабіцький Адольф.
В. 262. Геряк Стефанія.
В. 268. Липка Марія, Липка Михайло.
В. 273. Вайда Анна.
В. 308. Чорна Марія.
В. 323. Ямчишин Микола, Яремко Лев.
В. 326. Ольховський Юрій.
В. 334. Кипчевич Мирослав, Кипчевич Евгенія, Кипчевич Богдан, Кипчевич Евген.
В. 345. Гава Евген.
В. 361. Божигора Михайло.
В. 364. Бурко Ольга, Гуврилюк Ольга.
В. 380. Міхнич Михайло.
В. 388. Кульчинська Юлія.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 34. Фрилик Олена, Фрилик Стефан, Фрилик Володимир, Оберц Марія, Оберц Іван.
В. 41. Цимбаляк Катерина, Цимбаляк Марія, Цимбаляк Анна.
В. 56. Палюх Михайло, Палюх Олекса, Палюх Анна, Палюх Марія, Палюх Анастазія.
В. 59. Бойко Василь, Бойко Іван, Бойко Анна, Бойко Олена, Павлусь Анна, Павлусь Зофія.
В. 94. Кричківський Йосиф, Кричківська Анна, Кричківський Василь, Кричківська Анастазія, Кричківський Іван.
В. 108. Віркійовська Кароліна, Віркійовський Йосиф, Віркійовська Олена, Віркійовська Станіслава.
В. 142. Левчак Омелян.
В. 147. Біленька Фльорида, Біленький Евген, Луців Онисим, Луців Мілька, Луців Стефанія.
В. 213. Ошуст Михайло, Ошуст Марія, Ошуст Мирослав, Ошуст Катерина, Ошуст Йосиф.
В. 300. Горжальська Катерина, Горжальська Марія.
В. 336. Кучубійчук Іван.
В. 367. Коломиєць Іван, Коломиєць Михайло.
В. 396. Драпала Зофія, Драпала Микола, Драпала Йосиф.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 105. Пташинська Розалія, Пташинський Іван.
В. 168. Демкович Іван, Демкович Микола, Демкович Олена, Демкович Андрій, Гузар Михайло, Гузар Катерина.
В. 206. Коцюба Франко, Коцюба Роман.
В. 331. Гурман Катерина.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 8. Сверет Микола, Сверет Михайло.
В. 31. Міщишин Іван, Міщишин Михайло, Міщишин Стефан, Міщишин Марія, Міщишин Петро, Міщишин Катерина.
В. 38. Саланський Василь.
В. 55. Скренчук Михайло.
В. 68. Чорногусь Олена.
В. 74. Маланяк Микола, Маланяк Ольга.
В. 86. Стець Михайло.
В. 90. Мікош Юрій.
В. 96. Фідорек Стах, Фідорек Іван.
В. 102. Дарош Михайло.
В. 132. Волос Адольф.
В. 147. Худик Юлія, Худик Михайло, Худик Богдан, Позибанчук Анна, Позибанчук Евген.
В. 155. Ваверчак Іван, Ваверчак Марія, Ваверчак Микола.
В. 200. Курочка Марія, Курочка Анна, Курочка Ольга, Курочка Володимир.
В. 206. Гречух Михайло, Гречух Василь, Гречух Омелян, Сарахман Дмитро.
В. 217. Гарасимчук Михайло, Гарасимчук Володимир, Решітник Іван, Решітник Дмитро, Гарасимчук Стефан.
В. 218. Лишиганич Йосиф, Лишиганич Федьо, Лишиганич Павло, Лишиганич Марія, Лишиганич Анна.
В. 221. Буцяк Михайло.
В. 237. Коцюбан Йосиф, Коцюбан Іван, Коцюбан Стася, Житняк Йосиф, Житняк Олена, Житняк Зофія, Житняк Антін.
В. 273. Лех Стах, Лех Розалія.
В. 275. Луковська Йоанна.
В. 283. Денега Анна, Денега Микола.
В. 326. Срибер Михайло, Срибер Антін, Срибер Володимир, Срибер Стах, Срибер Йосиф, Срибер Андрій.
В. 351. Гудз Стефанія, Гудз Тарас.
В. 364. Леськів Іван, Леськів Стефан, Леськів Василь, Леськів Олекса.
В. 367. Пукіш Анастазія, Пукіш Анна, Пукіш Катерина, Пукіш Пелягія, Пукіш Марія, Пукіш Олена.
В. 369. Залужна Борися.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 104. Демкович Іван, Демкович Микола, Демкович Андрій, Демкович Олена, Гузар Михайло, Гузар Катерина.
В. 144. Коцюба Франко, Коцюба Роман.
В. 213. Гринів Стефан.
В. 338. Демянчук Павло.
В. 347. Гурман Катерина.
В. 388. Мороз Богдан.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 7. Сухиня Анна.
В. 28. Кіцак Марія.
В. 60. Марціновський Михайло.
В. 91. Броняр Іван.
В. 96. Годяк Анна.
В. 135. Мащак Йосиф.
В. 155. Петрів Зофія.
В. 209. Цап Михайло, Цап Йосиф, Черепаняк Анна, Черепаняк Володимир.
В. 258. Мушинський Стефан.
В. 262. Падда Олена.
В. 338. Качмарик Михайло.
В. 342. Бобенчик Мирослав.
В. 385. Шабатура Володимир.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 361. Божигора Михайло.

ПОМЕРШІ ДІТИ.

В. 28. Лукащук Іван.
В. 40. Гаврилів Анна.
В. 223. Малборський Дмитро.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця вересня 1928 в У. Н. С. було дітий чл.	12,900
В місяци вересни 1928 р. принято нових	72
В місяци вересни 1928 р. принято наново	39
В місяци вересни 1928 р. принято з переступними листами	19
Разом	13,030
В місяци вересни 1928 р. суспендовано	78
В місяци вересни 1928 р. відійшли з переступними листами	12
В місяци вересни 1928 р. відійшли до повнолітних членів	16
В місяци вересни 1928 померли	3
Разом	109
З кінцем місяця вересня 1928 р. в У. Н. С. було дітий членів	12,921

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	12,061
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	860
Разом	12,921

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком місяця вересня 1928 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	33,193
В місяци вересни 1928 р. прибуло повнолітних членів	16
В місяци вересни 1928 р. прибуло дітий членів	21
З кінцем місяця вересня 1928 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	33,230

У В А Г А

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць вересень 1928 р. як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (жовтня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця жовтня 1928 року, то в падолисті 1928 мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци вересни 1928 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци жовтни 1928 р., бо на другий місяць, то є в падолисті 1928 р. стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ЗАЛІЗНЯК БОРЕТЬСЯ В ПЕРТ АМБОЙ

Після того як Залізняк одержав блискучу побіду над Поляком Меркуром, він на просьбу публики знова бореться в Перт Амбой

В ПОНЕДІЛОК, 22. ЖОВТНЯ в Українській Галі, 752 Стейт Стр. В другій парі бореться Франк Брунович проти Майка Сампсона. Боротьба аж до по біди. Початок в 8.15 веч.

Ощадна.

Гість (співчуваючо): Бідний чоловік пані так скоро помер.

Вдова (глядить задумано на пляшинки, ще повні ліків): Так, Бог не був ласкавий ... тих лікарств вистарчило би ще на якого півтора місяця.

